

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Oredništvo in upravljalstvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrta leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Iskrati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglaš in poslan vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine prost.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad, 10. marca.

Mirovna konferenca.

Iz precej zanesljivih krogov smo izvedeli, da se dočitev naših meja na jugu bliža svojem koncu.

Iz istih virov tudi vemo, da za naš narod stoji stvar precej slabo — ako ne rečemo obupno. Italijanski imperializem je pridobil za se Francijo, medtem ko je Angleska napram nam precej pasivna. Da se na konferenci o Trstu, Gorici in Istri skoro ne razpravlja — med tem ko se te dni zelo živahno razpravlja o Reki in celo o Splitu, je jasen dokaz, kako stvar stoji.

Kar se tiče mej napram Nemcem in Ogorom pravijo, da imamo popolnoma prosto roko in da ni nobenih ovir.

To bi bilo iz imperialističnega stališča zelo dobro. Mi se pa tega ne moremo veseliti, ker to bo za našo mlado državo velika zadrega. S tem, da v slučaju, ako napram Italiji izgubimo naše ozemlje, bo prijateljstvo med tema državama onemogočeno. Na drugi strani nam pa italijanski, francoski in drugi imperialisti prepuščajo nemške in ogrske kraje ter nas s tem spravilo v ravno tako neprijateljsko odnose z Nemško Avstrijo in Ogrsko. Kakor ne bode moglo naše ljudstvo pozabiti, ako nas Italija oropa naših slovenskih pokrajin v Primorju, ravno tako ne bodo mogli pozabiti Nemci in Ogrci svojih krajev, ki bodo slučajno pripadali naši državi.

Kakor se vidi, je parola o samoodločbi narodov stopila v ozadje in na nje mesto je stopil imperializem v vsej svoji grozoti. Nevarnost za nove boje je zopet na vidiku. Dolžnost naših diplomatov v Parizu, kakor tudi narodnega predstavništva v Belgradu je, da v zadnjem momentu nastopijo z vso opreznostjo in resnostjo, da se reši, kar se rešiti da — ter da se prepreči nadaljnje konflikte.

Parlamentarno delo.

Cel teden je zboroval verifikacijski odbor in med tem časom v zmislu opravišila stare srbske skupštine narodno predstavništvo ni moglo zborovati.

Včeraj je odsek končal svoje delo ter verifikiral vse slovenske, hrvatske, srbske, dalmatinske in istrske mandate. Spornih je bilo nekaj mandatov iz Bosne, Vojvodine in Črne gore. Bosanski mandati so se sprejeli, katere je predlagal tamošnji Narodni svet, ter se je odklonilo 8 »muslimanov« in 3 od »Hrvatske zajednice«. Od črnogorskih sta se odklonila dva; med tem ko se je glede Vojvodine v zadnjem momentu dosegel sporazum med tamošnjimi strankami.

Stavil se je predlog, da naj se spornim okrajem (med katerim je tudi Slovenija), poveča število mandatov. Predlog je bil odklonjen, ker je dobil samo tri glavo; sprejel se je pa predlog, da naj se v plenumu predloga izvrši zvišanje števila mandatov.

Prihodnja seja narodnega predstavništva se bo vršila, jutri, v sredo. V petek bo najbrže slavnostna seja, na kateri bo govoril predstojnik naslednik, ki je v nedeljo prispel semkaj. V soboto bo tajna seja, na kateri se bo poročalo o političnem položaju. X.

Kongres v Brodu na Savi.

Zagrebska »Sloboda« z dne 11. t. m. prinaša daljšo razpravo o kongresu v Slavonskem Brodu, katere vsebino prinašamo na kratko.

Uprava srbske socialno-demokratske partije pozivlja v listih »Radničke Novine« in »Glas Slobode« socialistične organizacije v vseh jugoslovanskih deželah na kongres, ki se bo vršil od 20. do 23. aprila t. l. na Slavonskem Brodu. Na ta kongres naj imajo pristop samo oni, ki se odrekajo ministerjalizmu in sploh vsakemu kompromisu z buržoazijo. Slovenska in hrvatska socialna demokracija ter ona iz Vojvodine sta s tem prav nimilo prizadeti. Ujedinjenje vseh jugoslovanskih socialno-demokratskih partij bi bilo na vsak način velikega pomena in prav lahko, toda razlike so v glavnem v strankinih načelih, v taktiki. Srbska partija hoče biti diktator taktike. Njeno »ujedinjavanje« znači bolj razcep med jugoslovanskimi socialnimi demokrati, kot pa

ujedinjenje. Slovenska stranka in Glavni odbor hrvatske soc.-dem. stranke bosta morala s sodrug iz Vojvodine, zavzeti glede te akcije uprave srbske socialno demokratske partije energičen sklep. Kljub naših zastopnikov v narodnem predstavništvu se je te dni v Belgradu posvetoval o tem vprašanju. Srbsko-bunjevaški agitacijski odbor v Novem Sadu je stavil strankinim eksekutivam predlog, da se skliče sporazumno skupni kongres, ki naj bi to stvar rešil. Kako se bo ta zadeva nadalje razvila, to se bo še pokazalo.

Socializacija na Nemškem.

Socializacija podjetij in raznih rudnikov, predvsem premogokopov, je na Nemškem eno izmed najbolj nujnih vprašanj, ki jih mora rešiti narodna skupščina. Iz Berlina je 4. t. m. prišlo v Weimar odposlanstvo socialno demokratskih delavskih svetov, ki se je pogajalo z vlado glede zahtev berlinskega delavstva in poročalo o stanju stavke v Berlinu. Uspeh teh pogajanj so v prvi vrsti naslednje stvari, ki jih mora vlada v najkrajšem času pestavno rešiti in sicer: 1. delavski sveti, 2. delovno pravo, 3. socializacija, 4. vojaško vprašanje, 5. prehrana.

Vraščanje socializacije je narodna skupščina že v prvem početku svojega sestanka razpravljala. Socialni demokrati so 1. marca predlagali narodni skupščini, da se preglaš vse prirodne zaklade, ki so potrebni za vzdrževanje narodnega gospodarstva, edino za narodno last; nadalje, da vlada pospeši prehod (t. j. socializacijo) rudokopov in proizvodnje energije v javna podjetja, h čemur se naj pritegne po gotovih zastopstvih delavstvo in nastavljeni pri podjetjih.

Dne 3. marca je narodna skupščina razpravljala o socializaciji premogovnih in kali-rudnikov. Državna vlada je tudi 4. marca predložila načrt glede socializacije premogovnikov. Po tem načrtu naj se vodstvo skupnega premogovnega gospodarstva poveri »državnemu premogovnemu svetu«. Vlada naj proizvajalce premoga združi v raznih okrajih v »premogovne zveze«, te pa zopet v »skupno premogovno zvezo«. Naloga teh »premogovnih zvez« je pospeševanje produkcije, določanje premoga za porabo in njega oddajo pod kontrolo vlade in »državnega premogovnega sveta«. Državna vlada določa cene. Predno pa državna vlada cene določi, mora vpoklicati »svet veščakov«, ki se stoji iz 45 članov: 15, voljenih od skupine delodajalcev in 15, voljenih od skupine delojemalcev, 15 pa od državne vlade. Od teh naj bodo trije iz trgovskih, dva iz tehniških in eden iz krogov trgovsko naobraženih nastavlencev, šest zastopnikov konsumentov premoga in po eden iz krogov veščakov za rudarstvo, raziskovanja premoga in prometa. Ta zakon naj bi stopil v veljavo istočasno z zakonom o socializaciji. — 9. marca je glavni odbor narodne skupščine cel dan razpravljala o socializacijskem zakonu. Razpravljalo se je o prvih štiri paragrafi tega zakona, čegar prvi paragraf smatra za moralno dolžnost vsakega, da duševno in telesno dela. To zahteva interes skupnosti. Oseba svoboda pa se s tem nikakor ne omejuje. Ta paragraf je bil po obširni debati končno sprejet, o drugih pa se še razpravlja.

V toliko približno so napredovala pogajanja glede socializacije. Upati je, da kmalu izidejo končni zakoni o socializaciji. Poleg teh pa se bo izdehal še poseben državno-premogovni zakon.

Politični pregled.

— Jugoslavija še ni priznana. LDU, Milan, 13. (Brezlično.) Francoski minister za zunanje stvari Pichon je izjavil časnikarjem, da zvezne vlade še niso priznale Jugoslavije.

— Radičeva seljačka stranka je minulo nedeljo v Zagrebu demonstrirala, ker ji je oblast prepovedala shod. Policija je prepovedala govornikom govore, nakar so zborovalci hoteli priti v mesto, da tu demonstrirajo za republiko. Končno so se demonstrantje vendar mirno razšli s klici Radiča, Wilsonu in republik. V ponedeljek

so akademiki demonstrirali proti Radiču, delavstvo in Radičevi pristali pa so jih prepodili na vsenčiče. Padlo je tudi par strelcev.

— Stroža kontrola vsled tihotapljenja v Nemško Avstrijo. LDU, Maribor, 12. marca. Z ozirom na tihotapstvo, organizirano v širšem obsegu v Mariboru, ki ima svoj zvez zlasti s Hrvatsko in Kranjsko, je izdala žarna policija odredbe o poostreni kontroli. Danes so na cesti v Karčvino zasačili tihotapca Lasca, baje iz St. Petra pri Mariboru, ki je skušal tihotapiti 5 konj preko meje. Prijeti se je izgovarjal, da pelje konje v Pesnico k Prahu, da mu jih izroči v rejo. Práh pa je znan, da je v zvezi z Reibenschubom iz Pobrežja, ki se peča z tihotapljenjem konj in je bil pri tem šele pred kratkim zasačen v Spižu z 22 konji. Nadalje je policija danes zasledila pri železničarju Uršcu v Karčvini 20 kg finega tobaka, namenjenega tudi preko meje. Pri njem so deklce v ta namen izdelovale cigarete, ki jih je policija zaplenila izgotovljenih 1000 komadov.

— Češki socialni demokrati se nočejo udeleževati posvetovalni ustavnega odseka. LDU, Praga, 13. (ČTU.) »Pravo Lido« javlja dne 12. t. m.: Danes ob devetih dopoldne se je sestal ustavni odsek narodne skupščine, da nadaljuje razpravo o zbornem zakonu. Poslanec Bechyne je v imenu socialno-demokratskega kluba podal nastopno izjavo: »Naš klub meni, da je naše politično življenje v krizi. Zadnji sklep ustavnega odseka o zbornem pravu otežuje položaj; ta sklep je izzval pri delavskih masah naravnost nepopisno ogorčenje. Naš klub se je danes sestal, da sklepa o predlogih, ki jih bo stavil drugim klubom narodne skupščine, upajoč, da se bo posrečilo, rešiti krizo v korist republike. Dokler položaj ni pojasnjen, se ne moremo udeležiti nadaljnjih posvetovalni tega odseka. Radi tega predlagam, da se seja odgodi.« Temu predlogu sta se pridružila člana češkega socialističnega kluba, dr. Klouda in dr. Bouček. Predlog so sprejeli. Seja je bila nato odročena.

— Debata v češki narodni skupščini o bogoslovni fakulteti. — »Bogoslovje in znanstvenost«. LDU, Praga, 11. marca. (ČTU.) V današnji seji narodne skupščine je vlada iz finančnih, gospodarskih in političnih razlogov predložila zakonski načrt, naj se obrestni vlog pri poštnem čekovnem uradu zvišajo na 2½%. Finančni minister je pooblaščen, da po lastnem preudarku lahko zniža obrestno mero. Načrt je bil sprejet v prvem in drugem čitanju. — Nato je prišel na razpravo zakon o ustanovitvi najvišjega dohodarstvenega urada za Čehoslovaško republiko, izvezni Slovaško. Zbornica je sprejela zakon v obeh čitanjih, ravno tako tudi predlog o povišanju števila članov narodne skupščine za 14, ki se dodele slovaškemu klubu. — Nato je šolski odsek poročal o predlogu poslance dr. Stojana, naj se bogoslovna fakulteta v Olomouci odeli imenuje Ciril-Metodova fakulteta in naj se na njej ustanove nove stolice. Posl. dr. Stojan je v daljšem govoru utemeljeval svoj predlog in izjavil, da bi stolice za slovansko bogoslovno literaturo v Olomouci seznanila slovanske narode med seboj, jih zbližala in jih nčila verske stritljivosti in slovanskega bratstva. Poslanec dr. František Krejčí je pripomnil, da bogoslovje ni znanstvenost in se je v imenu socialističnega bloka izjavil proti predlogu. (Velik hrup in medklici.) Posl. dr. Korač je polemiziral s poslancem dr. Krejčijem in je vprašal: »Ali hočemo biti kristjani?« Klici: »Ne!« Govornik je izjavil, ker je Evropa zgrajena na krščanstvu (hrup), verna ne nasprotuje znanstvenosti, marveč je pot do nje. Vsled tega je prišlo do polemike med poslancema Austoni in dr. Englišem o vsebini komunizma. (Velik hrup.) Predsednik je dal znamenje z zvoncec. Nato je bil predlog šolskega odseka sprejet. — Prihodnja seja v četrtek.

— Protestno zborovanje v Salzburgu. 9. t. m. so zborovali socialni demokrati v Salzburgu in odločno protestirali proti poboju naših slovaških napram Nemcem na Češkem in proti zasledenju nemškega dela južne Tirolske, Koroškega in Štajerskega.

— Revolucija komunistov v Salzburgu zahteva takojšnjo uvedbo delavskih, vojaških in kmetijskih svetov, preskrbo potrebnih živil potem kompenzaci, takojšnjo

preskrbo stanovalj za delavske rodine, zvišanje podpor za brezposelne in invalide na 15 kron dnevno kot za vdove in sirote, oddajo ene celo civilne obleke vrhivšim se vojakom, znižanje vseh cen za polovico in energični boj proti veržonju.

— Obtožba Windischgrätzja, LDU. Budimpešta, 12. marca. (DunkU.) Kakor poročajo listi, je državno pravdnštvo proti bivšemu ministru za prehrano, princu Windischgrätzju vzdignilo obtožbo radi poneverjenja v znani krompirjevi aferi ter se obrnilo do sodišča, naj zahteva od švicarske vlade izročitev obtoženca.

— Temečvar bo, kakor poroča dopisnik »Epohe« v Beogradu, pripadal Ramunom. Sicer pa so naši delegati v Parizu splošno zelo zadovoljni z uspehom glede naših mej napram Ramunom.

— Pogajanja med nemško in alirano komisijo. LDU. Rotterdam, 12. (DunkU.) Danes so se tukaj začela pogajanja med nemško in alirano komisijo o preskrbi Nemčije z živilji proti primernemu izvozu nemških izdelkov.

— Vredne čete v Nemčiji zmagujejo. LDU. Berlin, 13. (DunkU.) Zasedba Lichtenberga in sosednjih predmestij je docela dovršena. Le ponekod so se nekoliko bojevali; boje pa so kmalu odločile čete, ki so odvedle mnogo ujetnikov in aplenile mnogo strojne, metalcev min in pušk. — V Köppenški cesti so včeraj čete gardne konjeniške strelske divizije izpraznile gnezdo Spartakovcev, ki so jih morali usmrtiti z orožjem. 34 Spartakovcev so ustrelili, druge so ujeli. Našli so tam mnogo orožja.

— Pred novimi nemci na Španskem. LDU. Madrid, 12. (DunkU.) Pisemsko poročilo lista »Heraldo« iz Barcelone veli, da je položaj vzemirljiv in da spominja na dan pred »krvavim tedom« leta 1909. Drugi listi menijo, da se pri tem udeleženi bolševistični elementi.

Dnevne vesti.

— Ali... ali... Razmere, v katerih živimo, postajajo z vsakim dnem neznosnejše. Draginja se vedno večja. Še pod staro Avstrijo je veljal 1 kg moke 1 K 20 vin, sedaj jo pa prodajo aprovizacija že po 4 K 66 v. Stanina je dosegla že čisto 34 K za kg in ena škatljica užgalice velja 20—40 vinarjev. To cene zamore plačevati edino kapitalist, delavcu pa jih ni mogoče. Delodajalci se ne zmenijo za to in ne pomislijo, da delavec ne more teh cen plačevati in da morajo vsled tega zvišati plače. Ubogi proletarijat, ki že popreje ni mogel ob bornih plačah živeti, naj sedaj pogine! Vsled tega zahtevamo, da se potrebuje ukrene ter se odvali breme draginje z ram proletarijata in naj ga raje prevzamejo vojni dobičkarji, kateri ne bodo popolnoma nič oškodovani vsled tega. Ako vlada ne ukrene vse potrebno, da zvišajo delodajalci vsled naraščajoče draginje temu potrebno visoko plače, si bode pa proletarijat sam priporil brez vlade, kar nujno potrebuje.

— Kamnoseška stavka v Celju. Ker je izbruhnila v Celju kamnoseška stavka, naj hitro organiziranih tovarštev ne prevzame tamkaj dela.

— Vseučilška komisija ima svojo X. redno sejo v soboto, dne 15. t. m. ob 5. uri popoldne v deželni palači, Bleiweisova cesta 10, II. nadstropje.

— Pokojnine državnih uslužbencev in železničarjev. Počenši z aprilom se bodo pokojnine izplačevale v Sloveniji le jugoslovanskim državnim vpokojencem. Vsem do pokojnine upravičnim železničarjem se izplačajo pokojnine za mesec marec, za mesec april pa le jugoslovanom. V tem zmislu se obvesti nemško-avstrijska vlada. Državne uradnike nemške narodnosti, ki so vložili pred prevratom prošnje za stalno vpokojitev pri bivšem avstrijskem ministrstvu ali so pa vložili take prošnje po prevratu pri Narodni vladi SHS, se obvesti, da ponove prošnje pri mednarodni komisiji, ki se svoj čas v to svrhu vpostavi ali pa da jih vložijo pri pristojnem državnem uradu Nemške Avstrije.

— Blago iz oblašne na Dunaju. Deželna vlada je načelno sklenila, da se nakupi primerno množino blaga pri dunajskih oblašnikih brez prejedica za vprašanje likvidacije in pod pogojem, da se za to blago ne bo zahtevalo kompenzacij pri izvozu iz Nemške Avstrije. V tem zmislu se obvesti državni urad za notranje zadeve na Dunaju.

— Predpis vojaških taks za leto 1919. Vojaška taksa za leto 1919 se predpše letnikoma 1895 in 1896, za katere velja nabor zadnjega poziva kot reden nabor. Vojaškim oproščencem, ki so med vojno služili aktivno vsaj šest mesecev, se predpše polovica zakonite vojaške takse, onim vojaškim oproščencem pa, ki med vojno aploh niso služili ali pa so služili manj kot šest mesecev, se predpše cela zakonita vojaška taksa. Oproščeni plačila vojaške takse so oni, ki so med vojno dejansko služili, dalje državni, deželni in občinski nameščenci ter oni javnih dobrodelnih zavodov (okrajnih bolniških blagajen, zavarovalnih zavodov, bolnišnic itd.), ki so bili med vojno iz službenih ozirrov oproščeni. V ostalem velja določila taksnega zakona.

— Deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani razpisuje službo ordinarija na internem oddelku občje javne bolnišnice v Brezicah. S to službo je zvezana osnovna plača 2400 K s pravico do 5 petletnic po 200 K. Stanarina letnih 600 K in vojna doklada letnih 720 K. Stanarina se ne ušteje v pokojnino. Po triletnem provizornem službovanju se nastavi prosilec definitivno z naslovom primarja. Prosilci imajo pravilno kolkovanim prošnjam priložiti krstni in domovinski list, diplom doktorja vsega zdravilstva in dokazila o dosedanjem službovanju, oziroma teoretični in praktični predizobrazbi. Prošnje je vlagati do 1. aprila 1919 pri zdravstvenem oddelku deželne vlade v Ljubljani.

— Poziv začasne delavske zavarovalnice zoper nezgode v Ljubljani podjetnikom glede vplačila zavarovalnin. Vsi podjetniki na ozemlju kraljevine SHS, ki so bili poprej člani delavskih zavarovalnic zoper nezgode v Gradcu ali Trstu, se pozivljajo, da takoj vplačajo vse zaostale kakor tudi tekoče zavarovalnine za drugo polletje 1918, v kolikor jih niso vplačali še prejšnjim zavarovalnicam, potom poštnege čekovnega urada SHS v Ljubljani na čekovni račun štev. 306 začasne delavske zavarovalnice zoper nezgode v Ljubljani. Položnice je zahtevati pri zavarovalnici, Turjaški trg štev. 4. Obenem z vplačilom je vposlati zavarovalnici tudi preračun za tisto prispevno dobo, za katero se je vplačala zavarovalnina.

— Poziv začasnega občega pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani službodajalcem glede vplačevanja zavarovalnin. Vsi službodajalci na ozemlju kraljevine SHS, ki so bili poprej člani deželnih uradov občega pokojninskega zavoda za nameščence v Gradcu in Trstu, se s tem pozivljajo, da takoj vplačajo vse zaostale premije, v kolikor jih niso vplačali še prejšnjim deželnim uradom, in da tudi vnaprej redno vplačujejo mesečne zavarovalnine potom čekovnega urada SHS v Ljubljani na čekovni račun štev. 307 začasnega občega pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani. Položnice je zahtevati pri zavarovalnici, Turjaški trg št. 4. Obenem z vplačilom je obvestiti pokojninski zavod, za katere mesece in za katere nameščence se je vplačala zavarovalnina.

— Prošnja. V zelo važnem javnem interesu se iščejo stari zemljevidi (posebno Koslerjev zemljevid iz leta 1857), v katerem je vrisana naša narodnostna meja na Koroškem in Štajerskem. Kdor bi imel tak zemljevid, se nujno naproša, da ga takoj posodi ali proda Komisiji za mirovno konferenco v Ljubljani, palača Deželne vlade na Bleiweisovi cesti št. 10, II. nadstr. vrata 20.

— Porotne razprave pred deželnim sodiščem v Ljubljani se prično dne 24. marca 1919. Vršile se bodo po sledečem redu: 24. marca zoper Karla Pirca, zaradi hudodelstva tatvine in goljufije in zoper Božidarja Kleina zaradi hudodelstva goljufije; 26. marca zoper Josipa Globočnika zaradi hudodelstva tatvine in zoper Janeza Pretnarja zaradi hudodelstva ropar; 27. marca zoper Rudolfa Grajnerja in tovariša zaradi hudodelstva tatvine in zoper Marijo Knapovo zaradi hudodelstva detomora; dne 28. in 29. marca zoper Katarino Kernovo zaradi hudodelstva umora. Mogoče se odrede še daljnje raprave. — To je že drugo porotno zasedanje pri deželnem sodišču v Ljubljani, odkar obstoji Jugoslavija.

— Ustanovni občni zbor »Zveze trgovskih nastavlencev na slovenskem ozemlju« se vrši v nedeljo, dne 16. marca ob pol 10. uri dopoldne v dvorani »Mestnega doma«. Tovariši in tovaršice! N.hče izmed Vas naj ne stoji ob strani osamljen in brezmočen. Vsi v organizacijo! Pridite ter pristopite polnoštevilno. V slogi je moč. Vabijo se vsi nastavljenci trgovine, industrije in špedicije.

— Čevljarska zadruga v Ljubljani vabi člane iz Ljubljane in okolice na sestanek, ki se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. ob 10. uri dopoldne pri g. V. Mraku, Rimska cesta štev. 4. Ker se vrši razgovor o oddaji vojne čevljarne v obrtniškem pospeševalnem uradu v Ljubljani, se pričakuje polnoštevilne udeležbe.

— Opuščeni vojaki pozor! Prošnje opuščenih vojakov radi odškodnine za izgubljeno civilno obleko, katera je bila svoječasno oddana pristojnim vojaškim skladiščem, se naj znanprej pošillajo dopolnilnemu poveljstvu v Ljubljano, Ambrožev trg štev. 7 (in ne več intendanci dravske divizijske oblasti), katero bo v naprej tozadevne prošnje reševalo.

— Poštno in brzojavno ravnanstvo v Ljubljani potrebuje zdravnika s sedežem v Ljubljani, ki bi vršil preiskave poštnih nameščencev.

— Brzojavni in telefonski promet z inozemstvom izvzemši Nemško Avstrijo ustavljen. Telefonski pogovori so dovoljeni med Dunajem in Jugoslavijo. Dovoljene pa so državne in časopisne brzojavke iz kraljevine SHS preko Dunaja v Švico in preko Švice s Francijo in obratno s pogojem, da se brzojavne pristojbine plačujejo v frankih ali pa v kronah po predpisanem kurzu. Tudi privatni brzojavni promet med ozemljem, zasedenem po Italijanih in med ostalo Jugoslavijo je ustavljen.

— Celjsko pevsko društvo priredi v soboto, dne 15. marca koncert v Mestnem gledališču ob pol 8. zvečer in v nedeljo ob 3. popoldne v »Narodnem domu« z izbranim vzporedom.

— Imejteljem hrabrostnih svetinj se dodatno k že objavljenemu pozivu glede prijave za enkratno odpravnino naznanja, da se imajo v vojaškem uradu v »Mestnem domu« v Ljubljani z dotičnim legitimacijami prijaviti samo oni, ki se nahajajo v civilnem razmerju in stanujejo v mestu Ljubljani. Prijave aktivno služečih vojakov se ne sprejemajo, ker je zanje merodajno v vseh zadevah njih vojaško poveljstvo. Tak poziv so dobila vsa okrajna glavarstva po Sloveniji, torej je nepotrebno, da prihajajo ljudje po tozadevne informacije z dežele v Ljubljano.

— Zveza kovinarjev. V Zagrebu so si kovinarji ustanovili Zvezo kovinarjev, v katero se prav številne vpisujejo ne samo kovinarji iz Zagreba, nego tudi drugi iz province.

— Letna skupščina lokalne politične organizacije socialno-demokratske stranke v Zagrebu se bo vršila dne 18. t. m. Na tej skupščini se bo razpravljalo tudi o kongresu v Slavonskem Brodu.

— Železniški promet na progi Skopje-Niš. Dne 20. t. m. bo otvorjen redni železniški promet brez prekladanja na progi Skopje-Niš. S 15. majem pa bo vzpostavljen popolni železniški promet med Solunom in Beogradom.

— Bosna izumira. Listi prinašajo naslednja poročila, kako je tekom vojne padalo število prebivalstva v Hercegovini: Leta 1913. se je rodilo 82.333 živih otrok, umrlo je 54.473 oseb, tako da je znašal prirastek to leto 27.860 duš; leta 1914. je znašal prirastek še 24.988 duš; leta 1915. se je znižalo število prebivalstva za 5100 duš, leta 1916. za 17.796, leta 1917. pa za 13.383 duš. V primeri z letom 1913. je torej znašal primanjkljaj l. 1914. 2872 duš, 1915. leta 32.960, 1916. leta 45.656 in 1917. leta 41.243 duš, skupaj 122.731 duš. Temu treba prišteti še primanjkljaj leta 1918. v približnem številu 30.000 duš, tako da je Bosna-Hercegovina začasa vojne osiromašila za nad 150.000 duš. — To pa še ni vse, K vsemu primanjkljaju moramo prišteti tudi one nesrečne žrtve avstro-ogrškega militarizma, ki so kar kupoma padale pod bajoneti in puškami habsburških krvnikov. Natančno število teh bo težko ugotoviti, kajti njihove kosti leže pokopane po celi nekdanji Avstro-Ogrski.

— Dobava »Dieselmotorjev« iz Nemške Avstrije. »Prehodno-gospodarskemu uradu« je nemško-avstrijska vlada dovolila prost izvoz »Dieselmotorjev« iz svojega ozemlja. Te stroje izdeluje tvrdka Grazer Waggonfabrik v Gradcu, na katero se naj interesentje glede cene, plačilnih pogojev itd. naravnost obrnejo. Treba pa je to nemudoma storiti, ker je izvoz dovoljen le do 1. aprila t. l.

— Iz Češke. Občinska sveta v Pragi in na Kr. Vlnohradich sta sklenila, da se ne sme ob nedeljah na občinskih pokopališčih izvrševati nikakega dela, ki bi bilo v zvezi s pokopavanjem. Izvzeti so le slučaji, tihoči se oseb, umrlih za pegastim legarjem, ošpicami, škrlatinko in kugo ali v slučaju, ako bi obstojala nevarnost, da truplo začne gniti oziroma se razkrajati. — »Pravo Lido« poročajo iz Čeških Budčevic, da stavkajo tam profesorji radi slabih gmotnih razmer. Zahtevajo takojšnjo odpomoč in takojšnjo zboljšanje gmotnih razmer, posebno pri suplentih. — Kapitan sodrug Emil Voska, ki se mudi že nad mesec dni na Češkem, agitira po vseh Češki za delavstvo; obiskal je že vse večje industrijske kraje in tam predaval o različnih tematih. Natančno se hoče prepričati o vsaj bedi, ki vlada v Sudetskii deželah ter nato enako dobro poučiti — po vrnitvi v Ameriko — tamošnje vladne kroge o groznih razmerah, ki vladajo na Češkem, Moravskem, Šleziji ter na Slovaškem. — Čehi imajo direktno — tudi privatno-telefonsko zvezo z Bavarsko. — V treh mesecih so nabrali po Češki za sirote po padlih legionarjih šest milijonov kron. Koliko se je pa za naše invalide sploh nabralo, ve li kdo to? — Na Češkem so imeli do zadnjih dni nemško šolo, ki so jo obiskovali celi — trije otroci. In sicer v občini Boršov pri Čeških Budčevicah je bila ta Schulvereńska »šola«. Pa ne da bi hodili vanjo otroci iz Boršova, ki je popolnoma češka občina, ampak z enako češkega Poriča so bili ti slavni obiskovalci!

Dopisi.

— Iz krogov natakarev. V petek, dne 14. t. m. se bo vršil ustanovni občni zbor ljubljanske podružnice natakarev in vseh v to stroko spadajočih uslužbencev. K temu shodu podam mal pregled, v kakšnih razmerah se nahaja ta vrsta delavcev. Dosedaj je bilo mnenje, da so uslužbenec po ljubljanskih restavracijah, kavarnah in hotelih ona vrsta ljudi, ki žive v sijajnih razmerah. A temu ni tako. Oglejmo si nekoliko podrobneje njih položaj in njih zaslužek. Pred vojno so plačevali gospodarji natakarev 40 do 80 kron mesečno in jim dajali vso oskrbo. Takrat je zaslužil uslužbenec pri napitnici 6 do 8 kron dnevno; dobil je obleko, perilo, čevlje, sploh vse potreb-

šine desetkrat ceneje kot danes. V teh časih pa zasluži pri napitninah največ 15 kron dnevno. Plače jim sploh niso bile nič zvišane, edino to je, da imajo skoro povsod lažje veličko slabšo in nezadostno hrano, tako, da z lažje kot pripravijo napitnino le na tem, da se vsaj enkrat na dan do sivega najedo. — Imamo v Ljubljani velepodjetje, ki še danes plačuje osebo brez hrane in stanovanja 140 kron mesečno. Kako naj človek s tako plačo živi? Dognano je, da razni gospodarji zahtevajo od plačanih natakarijev, sobaric in vratarjev še odškodnino, la smejo isti sploh delati. Te razmere morajo nehati. Isto velja za vse ženske moči. Pred vojno so imele služkinje mesečno 20 do 30 kron, danes imajo največ 50 kron in veliko slabšo hrano. Tudi pri natakarijah ni nič boljše, posebno ker rabijo veliko obleke, kajti pri teh se zahteva največja snaznost. Oglejmo si še druge stroke: kočarje, hotelske sluge, hišne hlapce, kuharice itd. Delavci časa zanje znaša 12 do 14 ur dnevno, nedeljskega politika skoro ne poznajo. Ni čuda, da v tej obrti tako razvijajo razne bolezni, posebno jetika, kožne bolezni in druge. Kdo se je zmenil za te trpine — doslej nihče! Le samopomoč jim ostane in te naj se poslužijo potom organizacije. — Oglejmo si pa tudi gospodarje. Za časa vojne so si po večini napravili velika premoženja, nakupili hiše, vozijo se v lepo opremljenih ekvipažah in konjih še pravijo, da njih uslužbenci preveč zaslužijo. Temu mora biti konec. Gostilničarji in kavarnarji ter podobni obrtniki so danes največji dobičkarji. Nekateri so zaslužili stotisoče, da celo milijone. Uslužbenci pa gatajo za te ošabne ljudi. Tovariši! Vsi na shod! Natakariji, natakarije, kuharice, sluge, sploh vsi, ki se čutite prazni. Le z možno organizacijo dosežete zboljšanje vašega nezgodnega položaja. Vstopite toraj v vrste zveznega delavstva in borite se skupno z zatiranimi za zboljšanje položaja vseh proletarcev. Vaše osrednje društvo je ustanovljeno, odbor bo storil vse, kar mu bo mogoče, da se čim prej odpravijo vse te nezdrave razmere in da postanete tudi vi polagoma enakopravni in svobodni državljani ter pričnete živeti življenje, ki je človeka vredno. Ponovno kličem: Vsi na shod, vsi v človeško organizacijo, ker le v edinstvi je moč.

Šoštanj. Odbor krajevnih političnih organizacij jugoslovanske socialno-demokratske stranke se je sledeče sestavil: predsednik sodr. Seliš Franc; podpredsednik sodr. Smigovec Ivan; blagajnik sodr. Priškovec Fr.; blagajnika namestnik sodr. Stembach Kristijan; tajnik sodr. Titochen Rudolf; tajnika namestnik sodr. Wokan Vincenc. Zaupniki: Melanšek Anton, Škruba Ivan, Kumer Martin, Lep Franc, Štuc Franc, Praprotnik Vincenc, Schwarz Franc, Volk Jakob, Štor Franc, Hudobreznik Ivan, Ivančič Ivan.

Kamnik. Pred leti so Kamničani na vse mogoče načine poizkušali in iskali sredstev, da spravijo smodnišnico iz Kamnika. Za svoje glave so se bali v slučaju kake eksplozije. Niso premislili, koliko okoličanov bi bilo v slučaju odstranitve tovarne brez zaslužka. Na te delavce se ni nikdo oziral, danes se pa tako srčno priateljsko trudijo, ravno to delavstvo zaslužiti, udinjati v liberalni stranki! Sploh pa ne vemo, kaj dela odbor tega delavskega liberalnega društva, da se ne pobriga za nepravilnosti in nered pri vodstvu smodnišnice, ki presega že vse meje! Nekoliko časa so dobivali delavci par kron na teden več. Nikdo ni vedel, zakaj in odkod ta enkrat to povišanje. Hudomušneži so trdili, da je to dosegel naš dični predsednik »vrana« ali »sraka«. Sedaj, ko je takorekoč njihova organizacija v večini in po njih računu na trdi podlagi, se je pa zvedelo, da je bilo omotoma preveč plačano. To se bo sedaj delavcem odpravilo. Take ljudi imeti pri vodstvu takega podjetja, ki pravi podpirati ljudi, ki niso zato! Še vedno se misli, da je, ako bi bil le »cugsfirar« pri vojaki, zmožen in sestransko izobražen! — Delavce se tudi jemlje za par ali onem gospodu. Te ure se delavcu odračuna pri načelu ter mora iste ure plačati dotični gospod, pri katerem je delal. Prav! Ali zakaj mora potem delavec častiti na to izplačilo tedne in tedne, predno je izplačan? Posimo glede tega pojasniti! — V strašnem neredu je posebno naš konzum. Pozivljamo merodajne osebe, da pridejo to stvar revidirati!

Vestnik „Svobode“.

Ustanovni občni zbor »Svobode« se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. v Zidanem mostu v hotelu Juvančič ob uri popoldne. Sodrugi, sodružice, udeležite se polnočevno!

Iščemo pevovodjo za poučevanje delavskih pevskih zborov. Priglasite se lahko osebno ali pismeno v tajništvo »Svobode«, Selenburgova ulica 6, II. nadstropje.

Podružnica »Svobode« v Trzinu priredi v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne v ljudski šoli predavanje o delu in kapitalu.

Shodi.

Ustanovni občni zbor podružnice Osrednjega društva natakarijev, hotelskih, gostilniških in kavarniških

uslužbencev za Jugoslavijo v Ljubljani se vrši danes, dne 14. t. m. ob pol 11. uri zvečer v kavarni »Central« v Ljubljani. — Polnoštevilna udeležba dolžnost solidarnosti!

V Siskli se vrši v soboto, dne 15. marca ob 7. uri zvečer v gostilniških prostorih Petra Favaja javen shod. Poroča sodrug dr. Korun.

Odbor kraj. soc. dem. stranke v Škofji Loki vabi vse odborne člane k seji, ki se bo vršila v soboto, dne 15. t. m. v gostilni »Novi svet«. — Odbor.

V Mostah se vrši v nedeljo, dne 16. marca ob 10. uri popoldne v gostilni »pod Lipo« javen shod. Poroča sodrug A. Štebi.

V Seyncl — čas in kraj določi krajevna politična organizacija.

V Rogatcu v nedeljo, dne 16. marca ob 10. uri popoldne v gostilni Belle. Poroča sodrug Čelešnik.

V Rogaški Slatini v nedeljo, dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne v restavraciji Ogrizek. Poroča sodrug Čelešnik.

V Rajhenburgu se vrši v nedeljo, dne 16. marca ob pol 9. uri popoldne prijateljski sestanek strokovno in politično organiziranih v gostilniških prostorih gosp. Pr. Vranetiču.

Tržič. Vabilo na redno zborovanje pol. krajevnih organizacij v Trzinu, ki se bo vršilo dne 25. marca ob 3. popoldne pri Pelarju. Dnevni red: Poročilo predsedstva; tajniško poročilo; blagajniško poročilo; volitev odbora in slučajnosti. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Krajevna politična organizacija za Ljubljano ima v Mahrovi hiši, I. nadstropje, desno, svojo pisarno. Uradne ure vsak dan od 6. do 7. ure zvečer.

Sodrugi in sodružice Ljubljane in okolice! V sredo, dne 19. marca (praznik) točno ob 9. uri popoldne se bo vršila v bivši Mahrovi hiši, I. nadstropje (društveni lokal)

krajevna strankina konferenca

s sledečim dnevnim redom: 1. Majsko slavlje v Ljubljani. 2. Raznoterosti. — Na konferenco so vabljeni vsi člani politične organizacije, izobraževalnega društva »Svobode« in strokovnih organizacij.

Prvi majnik.

Vse politične, strokovne in prosvetne organizacije, nadalje posamezni zaupniki krajev, kjer ni organizacije, naj javijo najkasneje do 15. marca na upravništvo »Naprēja«, koliko izvodov majskega spisa naroče.

Naznanjamo, da bo letošnja številka majskega spisa izšla v prav posebno odlični izdaji, trajne vrednosti. Velikost bo kot pri socialni reviji »Demokracija«. Ovirka bo tiskana v dveh barvah. Sodelovanje so nam obljubili naši najboljši pisatelji in umetniki.

Cena majskemu spisu se je radi izrednih stroškov za papir in druge tiskarske potreščine določila na 1 krono za iziš.

Vsak sodrug, vsaka hiša si mora zagotoviti ta važni spis. Naročite ga vsi, ki čutite socialistično!

Umetnost in književnost.

Narodno gledališče. Dramsko gledališče: V petek, dne 14. t. m. ostane gledališče zaprto. — V soboto, dne 15. t. m. ob pol 8. zvečer »Revolucijska svatba« izven abonementa. — V nedeljo, dne 16. t. m. ob pol 8. zvečer »Revolucijska svatba« za abonement »A«. — V ponedeljek, dne 17. t. m. ob pol 8. zvečer uradniška predstava »Tiba sreča« izven abonementa. — Operno gledališče. V petek, dne 14. t. m. ostane gledališče zaprto. — V soboto, dne 15. t. m. ob pol 8. zvečer »Slovaška princeska« za abonement »A«. — V nedeljo, dne 16. t. m. ob pol 8. zvečer »Slovaška princeska« izven abonementa. — V ponedeljek, dne 17. t. m. ostane gledališče zaprto.

»Glasbena Matica« v Ljubljani. V petek, dne 14. marca 1919 zvečer točno ob pol osmih v veliki dvorani hotela »Union« dobrodelni koncert, ki ga izvajajo slavni hrvaški umetniki, violinski virtuoz Zlatko Baloković iz Zagreba. Sodeluje koncertni pianist dr. Hugo pl. Mihalevich. Koncert se vrši na korist organizacije celokupnih dobrodelnih gospodnjh društev v cellem kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Cene prostorov: Sedeži po 15 K, 12 K, 10 K, 6 K 5 K in 4 K, stojšča po 2 K, za dijake in diakinje o 1 K se dobivajo v predprodaji v trafikli v Prešernovi ulici 54 in na večer koncerta pri blagajni.

Zadnje vesti.

Seje narodnega predstavništva v Belgradu.

LDU. Belgrad, 13. (JDU.) Danes sta bili v narodnem predstavništvu dve seji. Dopoldanska seja je odobrila nesporne mandate narodnega predstavništva, debato o spornih mandatih pa je odgodila. Na dnevnem redu popoldanske seja je bila zaobljuba poslancev in pa volitev predsedstva predstavništva. Po-

slanci so prisegli, ločeni po veroizpovedanju. Pri prisegi katoličanov je posredoval katoliški župnik Wagner, pri pravoslavni belgrajski prota Nikola Božić in pri mohamedancih mufti Zegerija efendi. Pri volitvah v predstavništvo je bil izvoljen za predsednika dr. Draža Pavlovič, za podpredsednika pa dr. Ribar in dr. Fran Jankovič. Za tajnike so bili izvoljeni Pera Jovanovič, dr. Joso Manojlovič, dr. Aleksander Milović, Josip Bojinič, dr. Ivan Krnić, dr. Pavel Pestotnik in dr. Lončar. Predsednik dr. Pavlovič je imel na zbornico daljši nagovor, v katerem se je spominjal stoletne borbe vseh treh jugoslovanskih plemen za narodno osvoboditev in narodno ujedinjenje ter razpada avstro-ogrske monarhije. Med burnim odobravanjem vse zbornice je poudarjal, da vztraja ves jugoslovanski narod neomajno pri svoji zahtevi po popolni integriteti našega ozemlja. Gorica, Trst, Istra in Dalmacija morajo ostati pri naši domovini. — Na predlog poslanca dr. Kukovca je sklenila zbornica, naj se govor predsednika Pavloviča natisne in plakatira po vsej državi. — Jutri popoldne bo seja predsednikov strank. V nedeljo prebere regent Aleksander prestolni govor.

Poslanik Pogačnik na Dunaju.

LDU. Dunaj, 13. (ČTU.) Kakor doznava čehoslovaški tiskovni urad od dobro poučene strani, je novoimenovani poslanik na Dunaju Josip Pogačnik, ki je bil mnogo let podpredsednik avstroogrske poslanske zbornice ter je na Dunaju dobro znana osebnost, došel v sredo 12. t. m. na Dunaj. V petek se mu bo predstavilo uradništvo sedaj razpuščene jugoslovanske konzularne agenture na Dunaju. Pogačnik je sicer imenovan za poslanika, bo pa začasno vsled neurejenih diplomatskih razmer imel naslov »Representant de Rayaume Serbo-Croate-Slovene«. Začasno bo uradoval v bivšem bosenškem ministrstvu v dunajskem I. okraju, Seilerstätte 30.

Zahteve čeških socialnih demokratov. Ultimatum.

LDU. Praga, 13. (ČTU.) Klub socialno demokratičnih poslancev v narodni skupščini je sklenil nastopno resolucijo: Z ozirom na popolno odpoved meščanske vlade zahtevamo: 1. Da se sprejme tekom 14 dni zakon, s katerim se načelno izvrši razlastitev velikih veleposestev in da se letošnja žetev odda republikli v začasno upravo. Kolonizacija razlaščenih velikih veleposestev se uredi po posebnih kolonizacijskih zakonih. 2. Tekom 14 dni se ima sklicati anketa o razlastitvi rudnikov in fužin in anketa o razlastitvi monopolnih veleobratov. 3. Do 1. aprila 1919 se mora uveljaviti bolniški zakon glasom sklepa zveze bolniških blagajn. 4. Takoj naj se izda postava, katera jamči popolno svobodo zborovanja časopisja in družb. 5. Takoj naj se razpišejo občinske volitve. Ako bi posamezne stranke v narodni skupščini ne morale prevzeti jamstva, nalagamo načelniku kluba, da izvršilnemu odseku naroči, da on sklene o nadaljnjem postopanju socialnih demokratov v narodni skupščini. Klub je tudi sklenil, da se mora takoj izdelati volilni red za ustanovno narodno skupščino. Najkasneje dva meseca po volitvah v občinsko predstavništvo morajo biti izvršene volitve v definitivni parlament republike. Ministrom Habermanu, dr. Soukupu in dr. Winterju je klub izrazil popolno zaupanje.

Francosko-ukrajinska zveza proti boljševikom.

LDU. Rotterdam, 13. (ČTU.) V Birsuli so bila pogajanja med zastopniki ukrajinskega predparlamenta in francoskimi delegati zaradi ustanovitve ofenzivne zveze proti boljševikom. Ukrajinci so zahtevali jamstva z ozirom na Ukrajino in popolno samostojnost Ukrajine v vsakem pogledu, a so se izjavili pripravljenimi, sprejeti posredovanje Francozov pri reorganizaciji finančnih razmer.

Ogrski socialni demokratje svare pred protirevolucijo.

LDU. Budimpešta, 13. (ČTU.) Socialno demokratična stranka na Ogrskem je danes izdala proglas na ljudstvo, v katerem nasprotuje protirevoluciji posameznih mož starega režima, zlasti grofa Andrassyja in izjavlja, da je treba zavarovati uspehe revolucije tudi napram rdeči protirevoluciji, ki bi danes ali jutri hotela ustvariti nov svet s tem, da uniči delo in njegove sadove.

Nemška narodna skupščina odgojena.

LDU. Berlin, 13. (ČTU.) Narodna skupščina v Weimarju je bila danes odgojena do 25. t. m. Vlada se preseli za 14 dni v Berlin.

Nemci zahtevajo pomoč proti boljševikom.

LDU. Nauen, 13. (Brezlično.) V komisiji za premirje v Spaaju je predsednik nemškega zastopništva sporočil alijancem z ozirom na zadnje dogodke na ruski fronti, da se bodo morale v prihodnjih dneh nemške čete vrniti, ako se bo tudi nadalje vzdržala prepoved prevoza nemških čet preko Baltičkega morja. S tem pa bo tudi Libava izročena boljševizmu, ako se ne pošljejo v varstvo tudi čete drugih vlasti.

Antanta proti boljševikom?

LDU. Basel, 13. (ČTU.) Konferenca alijancev se je včeraj natančno bavila z boljševiško nevarnostjo. Po daljši debati je sklenila vojaške ukrepe, ki bodo preprečili prodiranje boljševikov v Srednjo Evropo.

Sestava vlade v Monakovem.

LDU. Monakovo, 13. (ČTU.) Politični položaj je sedaj razjasnjen. Kabinet bo sestavljen iz zastopnikov večinskih socialistov in neodvisnih. Deželni zbor se bo posvetoval prihodnji ponedeljek.

Spartakovci niso morili.

LDU. Berlin, 13. (DunKU.) Kakor poroča »B. Z. am Mittag« se ne obistinuje vest, da so bili pri špartakovskih izgrelih v Lichtenbergu umorjeni vsi redarstveni uradniki, ker se jih je danes več povrnilo v predsedništvo.

Brambni minister Noske o bojih v Berlinu.

LDU. Weimar, 13. (DunKU.) V nemški narodni skupščini je izjavil državni brambni minister Noske, da je boj v Berlinu trajal skozi en teden kar najhuje. Sporočiti more, da je upor udušen. Da je v Berlinu prišlo do besnih bojov, do umorov in plenitev, so v največji meri krivi nekateri listi, zlasti »Rote Falke« in »Freiheit«, glasila neodvisnih. (Velik nemir pri neodvisnih.) Večina berlinskih delavcev je poštena, toda v velikem mestu je mnogo zlih elementov, ki so izrabili revolucijo, da so plenili in ropali. Govornik je natančno naslikal dogodke v Berlinu. Nato so se posvetovali o zakonskem načrtu glede ruskih plačilnih sredstev. Zakon so sprejeli v vseh treh branjih s predlogom večinskih strank glede dolžnosti prijave množine ruskih plačilnih sredstev. Nato so glasovali o zakonu glede socializacije.

Poveljniki nemških podmorskih čolnov obtoženi.

LDU. Curih, 13. (ČTU.) Kakor se poroča iz Londona, je preiskovalna komisija v zadevi nemških podmorskih čolnov že nakopičila toliko materiala, da lahko takoj spravi na obtožno klop poveljnike dvajsetih nemških podmorskih čolnov. Sedem teh je zelo kompromitiranih ter bo njih kaznovanje radi umora zahtevalo, ki se bo naknadno stavila pri pogojih premirja. Od nevtralnih držav, kamor so se zahtevali, bodo zahtevali njihovo takojšnjo izročitev.

Komisija Šlezvika v Parizu.

LDU. Curih, 13. (ČTU.) V Pariz je dospela komisija, obstoječa iz 4 danskih parlamentarcev in 4 zastopnikov Šlezvika, da predloži gradivo glede ureditve šlezviškega vprašanja ter da potrebna pojasnila.

Antanta napravi v Nemčiji red?

LDU. Curih, 31. (ČTU.) Kakor poročajo »Times«, bodo alijanci v primeru, da se bodo v Nemčiji nemiri nadaljevali, sami s svojimi armadami napravili stalen red in mir v Nemčiji.

Vojno stanje med Irsko in Angleško.

LDU. Rotterdam, 13. (ČTU.) »Times« poročajo, da je kardinal Gibbons na irski konferenci v Filadelfiji izjavil, da obstoja med Angleško in Irsko vojno stanje, ki ga more samo mirovna konferenca s proglasitvijo neodvisnosti Irske odstraniti.

Anglijo skrbi boljševiška propaganda v Indiji.

LDU. Amsterdam, 12. (DunKU.) »New York Herald« poroča iz Londona: Angleška vlada je doznala, da nameravajo ruski boljševiki uprizoriti revolucijo v Angleški in v Indiji. Indijski revolucionarji se baje šolajo v Moskvi v boljševiški propagandi ter razpolagajo z mnogim propagandnim gradivom.

Razno.

* Cenzura tiska. Cenzura je pred kratkim še tako hudo divjala po socialističnem listu »Glas Slobode«, ki izhaja v Sarajevu, da ni mogoče ničesar razbrati iz ostalih nečrtanih stavkov. — Samo drobtinico pikrosti pisanja tega lista: Telegrami o mirovni pariški konferenci nosijo naslov Kongres »Mira«.

* Afera z rdečo zastavo v Osijeku. Ob priliki pridelitve neke zabave pomožnega osebja gledališča v Osijeku, je izobesil hotel rdečo zastavo. Francoski komandant je zahteval, da se jo sname, kar se je tudi zgodilo. Na večer istega dne je pa prišlo pol stotnice Francozov stražit hotel. — Da, rdeča barva draži tudi — purane!

* 60 milijonov svalčic. »Volja Naroda« poroča, da je v sarajevski tobačni tvornici ogromna množina tobaka in že izgotovljenih 60.000.000 svalčic, medtem ko tega blaga na Hrvaškem zelo primanjkuje, kolikor pa ga je dobiti, se zahteva zanj naravnost horentne cene. V Zagrebu prodajajo navadne svalčice za ceno od 50 do 70 vinarjev. Vse to je sad verižnih kupelj.

* Boljševizem je na trdnih nogah, ne pada... »Večerni List« z dne 12. marca priobčuje naslednjo notico: »Potniki, ki so se zadnje čase vrnili iz Rusije, pripovedujejo, da vesti, ki jih razširja evropsko časopisje o dogodkih v Rusiji, ne odgovarjajo resnici. Za sedaj ni niti govora o razsulu boljševiške vlade v Rusiji, ampak se je celo utrdila na zunan in na znotraj. Temu je mnogo pripomoglo dejstvo, ko jih je ententa pozvala na razgovor na otoku Prinkipi. Brezposelnosti se je odpomoglo s tem, da se izdelujejo zadnji čas v večji množini: municija, orožje in oprema. Lenin se živo trudi za to, da z železno roko odstrani dosedanje nedostatke in ustvari stalne, trdne razmere, pri tem pa se ne straši nobenih sredstev. Da se doseže ta cilj, je bila boljševiška vlada prisiljena, da se je nekoliko spravila z ostalimi socialističnimi strankami. Velik del uradništva se je sprijaznil z boljševiško ustavo in šel zopet na delo, tako da danes uprava prav izbornu funkcionira. Samo izrazitim zastopnikom carskega režima so še zanaprej zaprta vrata. V Petrogradu in Moskvi in po srednji Rusiji sploh, kot med meščanstvom tako med kmeti, so po veliki večini pristaši Lenina in Trockega. Le v južni Rusiji in kozakijskih krajih se vrše vedno upor, ki jih vedno zadušila sovjetska vlada na krvav način. Sovjetska vlada je

ustavila v Rusiji mnogo nemških častnikov, ki so se hoteli vrniti v Nemčijo, in jih prisilila, da pomagajo pri ureditvi »rdečo vojsko«, ki šteje nad dva milijona mož. — Priobčujemo brez komentarja, kajti sramežljivo znamo, da nas je sedaj strah, odkar je neki dnevnik napisal prav ironično, da prinašamo članke o boljševizmu le v »informacijo«....

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Rimske Toplice. Dopisov brez podpisa pisnika in priče ne priobčujemo.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

DR. TONE JAMAR

ORDINIRA

OD 2. — 4. URE POPOLDAN

V PREŠERNOVI ULICI ŠTEV. 5/L

Kupim več že rabljenih električnih motorjev do 10 konjskih sil.

J. Resman, usniar, Radovljica

Gospodinje, ne zamudite prilike!

ter si naročite za poskušnjo eden, dva ali več kosov brega pralnega mila 20% ali 30% v kosih po 10 ali 200 g.

20% pralno milo komad — 40 K

30% " " " " 1-20 " in K 20

38-40% " " " " 2- " " in K 20

Istotam najfineje 66% milo za britje komad po K 2.— Poštni zavitek 5 kg 30% pralnega mila francozov povzete K 32-70.

Razpošilja: tvr. Janko Pintar. Sp. Šiška, Ljubljana

! Posestvo

Proda se hiša, 5 minut od postaje, tik ceste. V hiši je električna luč, trafika, dovoljeno točiti vino, pivo; poleg hiše je svinjski hlev, velika njiva, sadonosnik in vrt. Cena 32.000 K. Ponudbe na Val. Jančič, Sp. Poljane, Štajerska.

Kupujte pletarske izdelke

kakor: Košarice za razpošiljanje sadja, jerbaze za gospodarstvo, papir, pecivo, potovanje, cvetlične mizice, mizice za ročna dela, vrtno in sobno pohištvo, kakor tudi vse druge pletenine, katere izdeluje in razpošilja po zmernih cenah

pletarska šola uprave begunskega taborišča

Strnišče pri Ptuj.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Poslovnica razredne loterije.

Podružnice: Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

— Delniška glavica —
K 15.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Rezervni fond i okroglo
K 4.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, finančne ararične dobave in dovoljene aprovizacijske kredite